

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka a soudců Mgr. Heleny Nutilové a JUDr. Michala Hájka, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. M.**

zastoupen advokátem Mgr. Martinem Kukrálem
sídlem Tylova 382/2, Písek

proti

žalovanému: **Zastupitelstvo města Protivín**
sídlem Masarykovo náměstí 128, Protivín
zastoupeno advokátem Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M.
sídlem Masarykovo nám. 19, Protivín

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

- I.** Zásah žalovaného spočívající v tom, že na zasedání zastupitelstva města Protivín dne 9. září 2024 došlo k omezení dotazů, připomínek a podnětů na 1 minutu a žalobci nebylo umožněno jeho dotazy, připomínky a podněty po uplynutí tohoto limitu dokončit, když byl ze strany předsedajícího přerušován a v pokračování mu bylo zamezeno výslovným sdělením a technickým opatřením (vypnutím mikrofону), byl **nezákonný**.
- II.** Žalovanému se počínaje právní mocí tohoto rozsudku **zakazuje**, aby v tomto porušování žalobcova práva pokračoval.
- III.** Ve zbytku se žaloba **zamítá**.
- IV.** Žádnému z účastníků se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalobce, člen zastupitelstva města Protivín, občan města, se dne 9. 9. 2024 účastnil jednání zastupitelstva města, při kterém k návrhu člena zastupitelstva bylo usnesením zastupitelstva schváleno časové omezení pro rozpravu na 2 minuty a pro dotazy, připomínky a podněty 1 minuta s odkazem na čl. 5 bod 11 Jednacího řádu zastupitelstva města Protivín schváleného podle § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto článku jednacího řádu platí, že „[z]astupitelstvo může stanovit jak časový limit pro rozpravu, tak limit pro jednotlivé příspěvky.“
2. Žalobce považuje omezení dotazů, připomínek a podnětů na 1 minutu za nezákonné, v rozporu s § 82 zákona o obcích. Schválené časové omezení považuje za rozporné s obecnými principy zákonnosti a přiměřenosti a byť s odkazem na Metodické doporučení Ministerstva vnitra k činnosti územních samosprávných celků 1.1. Jednací řády zastupitelstev obcí, dle právního stavu ke dni 1. 9. 2020, připouští možnost takového omezení, namítá, že 1 minuta je nepřiměřeným časovým limitem, který fakticky znemožňuje kvalifikovanou formulaci dotazů, připomínek a představuje omezení politické diskuze. Vypnutí mikrofonu žalobce považuje za nezákonné vynucování nezákonného pravidla, které není upraveno jednacím řádem. Cílem tohoto omezení je dle žalobce snaha omezit jeho práva a eliminovat opoziční návrhy. Žalobce se obává opakování zásahu do svých práv, neboť k časovému omezení docházelo i v minulosti, nyní však již bylo přikročeno k vypnutí mikrofonu.
3. Z těchto důvodů žalobce navrhuje, aby krajský soud rozsudkem vyslovil že „[z]ásah žalovaného spočívající v tom, že na zasedání zastupitelstva města Protivín dne 09.09.2024 došlo k omezení dotazů, připomínek a podnětů na zasedání zastupitelstva na 1 minutu a následně nebylo žalobci umožněno vznášet dotazy, připomínky a podněty, když byl ze strany předsedajícího přerušován a výslovným sdělením a technickým opatřením (vypnutím mikrofonu) mu bylo zamezeno dokončit své dotazy, podněty a připomínky, byl nezákonný a zakazuje se žalovanému, aby pokračoval v porušování práv žalobce.“, eventuálně v případě nemožnosti takového rozsudku, aby deklaroval, že „zásah žalovaného spočívající v tom, že na zasedání zastupitelstva města Protivín dne 09.09.2024 došlo k omezení dotazů, připomínek a podnětů na zasedání zastupitelstva na 1 minutu a následně nebylo žalobci umožněno vznášet dotazy, připomínky a podněty, když byl ze strany předsedajícího přerušován a výslovným sdělením a technickým opatřením (vypnutím mikrofonu) mu bylo zamezeno dokončit své dotazy, podněty a připomínky, byl nezákonný“

II. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 28. 11. 2024 navrhl, aby krajský soud podanou žalobu odmítl postupem dle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalovaný zde není v roli správního orgánu; případně aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
5. Žalovaný popisuje, že zastupitelstvo je voleným sborem, který město samostatně spravuje. Zásahy státu do jeho činnosti jsou přípustné pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona. V projednávané věci žalovaný neshledává důvod pro takový zásah. Posouzení jednání zastupitelstva a případné omezení práv zastupitelů náleží dle žalovaného občanům, nikoliv soudům. I když zastupitelstvo může v některých případech vystupovat jako správní orgán, nelze to podle žalovaného říci o každém jeho úkonu. V daném případě zastupitelstvo rozhodovalo o svých „vnitro orgánových“ poměrech, nikoliv o subjektivních právech a povinnostech v oblasti veřejné správy.
6. Co se týče věci samotné, žalovaný zdůrazňuje, že časový limit byl schválen v souladu s jednacím řádem a vztahoval se na všechny zastupitele bez omezení. Nejednalo se o adresné opatření zaměřené proti žalobci. Omezení se navíc netýkalo práva předkládat návrhy na program jednání zastupitelstva. Žalovaný má za to, že „[p]ro osobu průměrného rozumu je časový limit v trvání 1 minuty Shodu s prvpisem potvrzuje A.Z.“

pro formulaci dotazu, připomínky naprosto dostačujícím.“, přičemž i ostatní zastupitelé stanovený limit akceptovali. Dle žalovaného nebyl nikdo jakkoli omezován v možnosti podávat dotazy, připomínky, podněty a nikomu nebylo ani bráněno navrhopvat k zařazení jednotlivé body k projednání na zastupitelstvu.

III. Replika žalobce, doplnění vyjádření žalovaného

7. Žalobce se ve své replice ze dne 10. 12. 2024 primárně zabývá pravomocí soudu k rozhodnutí v této věci a odkazuje na judikaturu správních soudů (rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 5. 2007, čj. 15 Ca 196/2006-35, č. 1400/2007 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18.09.2018, č. j. 6 As 48/2018-35). Žalobce zdůrazňuje, že je nositelem veřejných subjektivních práv a povinností, a to jak práv občana obce, tak i práv člena zastupitelstva, vč. interpelačního práva dle § 82 písm. b) zákona o obcích. Žalobce argumentuje, že v případě porušení jeho práv mu musí být umožněno domáhat se ochrany.
8. Žalovaný ve svém doplnění vyjádření ze dne 16. 12. 2024 zdůrazňuje, že zastupitelstvo má výsostné právo stanovit program zasedání, postup, jednotlivé body a případně i časové limity jako samosprávný politický orgán. Důvodem je podle žalovaného racionální a efektivní průběh jednání zastupitelstva. Žalobcem uváděnou judikaturu shledává nepřiléhavou. Dále vyjadřuje své subjektivní přesvědčení o iracionalitě podané žaloby.
9. Žalobce ve své reakci ze dne 19. 12. 2024 poté reaguje na subjektivní hodnocení věci žalovaným.

IV. Průběh ústního jednání krajského soudu

10. Dne 8. ledna 2024 proběhlo ve věci ústní jednání při kterém účastníci setrvali na svých dosavadních podáních, na své dosavadní argumentaci, kterou při jednání podrobně přednesli. Za žalovaného se jednání účastnil i starosta města, kterému náleží řízení průběhu jednání zastupitelstva města. Žalobce považuje postup žalovaného za snahu eliminovat opozici, žalovaný je přesvědčen, že stanovený limit je zcela dostačující a sleduje legitimní účel, kterým je racionální řízení průběhu jednání zastupitelstva města. Účastníci navzájem prezentovali své výhrady nejen k průběhu daného jednání zastupitelstva.
11. Žalobce k dotazu soudu vysvětlil, že brojí jak proti faktickému znemožnění pokračovat v přednesu dotazu z důvodu vynucování přijatého limitu 1 minuty, tak proti tomu, že mu v určitou chvíli nebylo umožněno podnět, dotaz, připomínku vznést.
12. Krajský soud při jednání provedl jako důkaz zápis z jednání zastupitelstva města Protivín ze dne 9. 9. 2024, jednací řád zastupitelstva města Protivín a dále z vlastní iniciativy obstarané jednací řády zastupitelstev obcí jihočeského kraje a zastupitelstva Jihočeského kraje. Dále byl jako důkaz proveden audiovizuální záznam z jednání zastupitelstva města Protivín ze dne 9. 9. 2024, z něhož byly přehrány rozhodné části záznamu týkající se primárně vynucování přijatého limitu jedné minuty (cca časy samotného záznamu 19:10-19:15, 20:25-21:45, 23:15-23:32, 24:24-25:06, 26:27-28:00, 30:06-30:45, 33:20-33:40, 49:31-51:02; bez dalších požadavků účastníků). Dále bylo provedeno dokazování zápisy z jednání zastupitelstva města Protivín ze dne 29. 6. 2023, 26. 9. 2023, 12. 12. 2023, 11. 3. 2024, 10. 6. 2024, 9. 9. 2024, resp. v návaznosti na tyto zápisy bylo účastníky učiněno nesporným, že při těchto jednáních zastupitelstva bylo přijato totožné usnesení upravující časový limit vystoupení (krajský soud se k těmto listinám vrátil po části závěrečné řeči žalobce). Za nesporné účastníci k dotazu soudu dále označili přijetí daných limitů usnesením zastupitelstva dne 9. 9. 2024 a vynucování přijatého limitu jedné minuty pro dotazy, podněty a připomínky. Za nesporné bylo rovněž vzato to, že žalobce je zastupitelem města Protivín a občanem tohoto města.
13. Krajský soud usnesením pro nadbytečnost zamítl návrh žalobce na účastnický výslech, neboť skutkový stav byl již dostatečným způsobem zjištěn a rozhodné skutečnosti je možno zjistit

Shodu s prvopisem potvrzuje A.Z.

18. 9. 2018, č. j. 6 As 48/2018-35).“ (bod 31). Právě tento závěr, se kterým se zdejší soud plně ztotožňuje, je nutno považovat za zcela zásadní. Na věci nic nemění ani dvojí postavení žalobce jakožto občana města a člena zastupitelstva, neboť účast žalobce na jednání zastupitelstva primárně z titulu člena zastupitelstva na jeho právech občana města nic nemění, nikterak je nepopírá. Nelze mít za to, že výkonem funkce zastupitele by osoba ztrácela práva občana obce, je tomu právě naopak, neboť k právům občana obce přistoupí i oprávnění plynoucí z výkonu funkce zastupitele.
22. V nyní řešené věci se nejedná „pouze“ o vztah mezi jednotlivými orgány, resp. zastupitelstvem a jeho členem (jako tomu bylo v případě opačných závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 As 193/2020-32, č. 4087/2020 Sb. NSS či rozsudek ze dne 30. 9. 2013, č. j. 8 Aps 2/2013-71, č. 2975/2014 Sb. NSS). Úprava možnosti a podoby vystoupení kohokoli (zastupitele, občana obce) při jednání zastupitelstva, která jak zastupiteli obce, tak občanovi obce ze zákona v zastupitelské demokracii svědčí (blíže viz níže), není podle zdejšího soudu realizací práva žalovaného na samosprávu, do něhož nemohou soudy zasahovat.
23. Žalovaný na podporu svého právního názoru odkazuje na nepřiléhavý rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2012, č. j. 3 As 11/2012-28, č. 2651/2012 Sb. NSS, který se však týkal žaloby dle § 65 s. ř. s. proti rozhodnutí Poslanecké sněmovny o odvolání proti usnesení mandátového a imunitního výboru o uložení sankce za disciplinární provinění. Takové rozhodnutí bezprostředně souviselo s výkonem poslaneckého mandátu jako ústavněprávního institutu, nikoli s rozsahem subjektivních práv a povinností poslance v oblasti veřejné správy, jak sám Nejvyšší správní soud popsál. Žalovaný rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, 1 As 122/2020-25, v jehož věci se žalobci domáhali zrušení přijatého usnesení Zastupitelstva Zlínského kraje (otázka zajištění zdravotní péče), a to rovněž nesprávně cestou žaloby dle § 65 s. ř. s., neboť se jednalo o autonomní rozhodování ústavou předvídaného orgánu místní samosprávy, nikoli o správní řízení ústící ve správní rozhodnutí. V tomto případě žalovaný přehlíží poukaz Nejvyššího správního soudu na to, že „[a]ni v nyní projednávané věci krajský soud nevyslovil, že by napadená usnesení byla zcela vyloučena z přezkumu před správními soudy. Poukázal na možnost obrany proti zásahu do veřejných subjektivních práv žalobců v důsledku napadených usnesení žalovaného prostřednictvím zásahové žaloby (viz rozsudek č. j. 9 As 336/2017 – 18, bod 23), které již žalobci ostatně využili.“ (viz i související rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 As 169/2020-29). Nepřiléhavý shledává krajský soud i odkaz žalovaného na usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2014, sp. zn. I. US 115/14, neboť ten se zabývá aktivní legitimací zastupitele k podání ústavní stížnosti.

V.B Hodnocení naplnění předpokladů § 85 s. ř. s.

24. Žalobce formuloval svůj primární návrh s ohledem na jím tvrzenou hrozbu opakování zásahu ze strany žalovaného, alternativně (sekundárně) navrhuje deklarovat nezákonný zásah.
25. Podle § 87 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo brozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a příkáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen.*
26. Podle § 85 s. ř. s. platí, že *žaloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.* Toto ustanovení požaduje, aby žalobce v případě, nedomáhá-li se pouze určení, že zásah byl nezákonný (deklaratorní zásahová žaloba), využil jiného právního prostředku ochrany, který má k dispozici. Jelikož však zákon o obcích takový jiný prostředek ochrany nenabízí a s ohledem na povahu věci nepřichází v úvahu ani využití jiného žalobního typu dle s. ř. s., žaloba je ve smyslu uvedeného

ustanovení přípustná (srov. obdobné závěry již shora zmiňovaného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 A 180/2016-78).

V.C Omezení délky vystoupení

27. Nezákonným zásahem může být podle okolností konkrétní postup, kdy předsedající při zasedání zastupitelstva obce neumožní konkrétnímu jednotlivci realizovat právo vyjádřit se k věcem projednávaným zastupitelstvem své stanovisko. Tyto konkrétní okolnosti musí být v řízení před soudem prokázány; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2018, č. j. 6 As 8/2018-35.
28. Dle čl. 21 Listiny základních práv a svobod mají občané právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.
29. Dle § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích má občan obce, který dosáhl věku 18 let, právo *vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska ke projednávaným věcem.*
30. V souladu s § 82 písm. b) zákona o obcích má člen zastupitelstva při výkonu své funkce právo *vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů.*
31. Citované ustanovení § 82 písm. b) zákona o obcích má svůj odraz i v Jednacím řádu žalovaného. Dle čl. 9 odst. 1 platí, že *„Členové zastupitelstva města mají právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na starostu, radu města, její jednotlivé členy a vedoucí organizačních složek města, statutární orgány, příspěvkové organizace založené a spravované městem, nebo na zástupce obce v orgánech právnických osob. Na dotazy a připomínky odpovídá dotazovaný bezodkladně. Na připomínky, které vyžadují prošetření či jiné opatření, musí být zodpovězeno písemně, nejdéle do 30 dnů, pokud jejich poskytnutí nebrání zákony upravující mlčenlivost nebo zákaz jejich zveřejnění.“* (důraz doplněn). Dle odst. 3 poté platí, že *„Zprávu o vyřízení připomínek a dotazů předkládá starosta zastupitelstvu města na jeho následujícím zasedání. Pokud tazatel vyjádří v této souvislosti nespokojenost s vyřízením jeho dotazu, zaujímá k tomu konečné stanovisko městské zastupitelstvo, které se zaznamená v zápise.“* Z uvedeného činí krajský soud závěr, že zastupitel města se může při jednání zastupitelstva obrátit s dotazy, připomínkami a podněty na starostu, radu města a její členy (interpelace), když jak starosta, tak členové rady města jsou současně zastupiteli a jsou proto jednání zastupitelstva přítomni (srov. § 103 odst. 2 a § 99 odst. 3 zákona o obcích).
32. Dle čl. 5 odst. 11 Jednacího řádu žalovaného plyne, že *„Zastupitelstvo může stanovit jak časový limit pro rozpravu, tak limit pro jednotlivé příspěvky.“*, přičemž dle bodu 12 platí, že *„Nemluví-li řečník k věci nebo předkročí-li stanovený časový limit, může mu předsedající odejmout slovo.“*
33. Mezi účastníky je nesporné, že při jednání žalovaného dochází opakovaně k přijímání *ad hoc* usnesení, kterými je regulován limit pro příspěvek v rámci rozpravy na 2 minuty a dále limit 1 minuty pro dotazy, připomínky a podněty (viz i zápisy z jednotlivých jednání zastupitelstva ze dnů 29. 6. 2023, 26. 9. 2023, 12. 12. 2023, 11. 3. 2024, 10. 6. 2024). Stejně tak je nesporné, že takovýto postup byl zvolen i při řešení jednání zastupitelstva dne 9. 9. 2024, jak plyne například i ze zápisu z jednání. V zápise z jednání se uvádí, že po schválení programu se přihlásil jeden ze zastupitelů, *„který k zabezpečení řádného průběhu jednání zastupitelstva navrhl stanovit časové limity, a to pro rozpravu k jednotlivým bodům programu na 2 minuty a časový limit pro dotazy, připomínky a podněty na 1 minutu.“* Mezi účastníky je rovněž nesporné, že stanovený limit 1 minuty pro dotazy, připomínky a podněty byl na řešení jednání zastupitelstva vůči žalobci vynučován. Jak plyne ze zápisu z jednání zastupitelstva a z pořízeného videozáznamu, žalobce byl na uplynutí limitu upozorňován, bylo mu odnímáno slovo, byl vypínán mikrofon.

34. Pomine-li krajský soud otázky spjaté se zařazováním jednotlivých bodů na program jednání zastupitelstva, ze zápisu z jednání zastupitelstva z daného dne, případně z pořízeného videozáznamu, plyne, že na programu jednání zastupitelstva nebyl zařazen bod vyhrazený pro dotazy, připomínky a podněty. I přesto však po projednání stanovených bodů programu byl prostor pro dotazy, připomínky a podněty dán, když starosta jako předsedající vyzval přítomné k jejich přednesu. Následně žalobce opakovaně vystoupil s dotazy, podněty a připomínkami, přičemž jak soud uvedl výše, přijatý limit 1 minuty byl vůči němu vynucován.
35. Krajský soud se při ústním jednání zabýval i úpravou obsažnou v jednacích řádech zastupitelstev jiných územně samosprávných celků ohledně omezení vystoupení jednotlivých osob, a to za účelem srovnání. V této věci považuje krajský soud za nerozhodné, zda se jedná o omezení zakotvené přímo v jednacím řádu, či na základě *ad hoc* přijatého usnesení, neboť účelem je zde zjištění běžných limitů vystoupení osob při jednání zastupitelstva. Jedná se o vybrané územně samosprávné celky v Jihočeském kraji (proti výběru účastníci nic nenamítali; počet obyvatel Protivína cca 4,8tis, dle veřejně dostupných údajů, upřednostněny obce v regionu s obdobnou velikostí a relevantní dohledatelnou úpravou):
- v případě zastupitelstva města Bechyně (cca 4,8tis obyvatel) je dle čl. 3 odst. 8 dána možnost rozhodnout o omezení opakování příspěvků (2x), případně délku příspěvku;
 - v případě zastupitelstva města Lišov (cca 4,7tis obyvatel) platí dle čl. 6 odst. 12 omezení v rozpravě na 2 vystoupení v téže věci, první vystoupení 5 minut, druhé 3 minuty;
 - v případě zastupitelstva města Planá nad Lužnicí (cca 4,5 tis obyvatel) je délka diskuzního příspěvku dle čl. 6 odst. 4 omezena na 3 minuty a ke stejnému bodu programu může diskutující mluvit dvakrát;
 - v případě zastupitelstva města Kamenný Újezd (cca 2,6tis obyvatel) může dle § 7 odst. 9 člen zastupitelstva nebo občan obce při diskuzi v téže věci mluvit dvakrát po dobu 5 minut;
 - v případě zastupitelstva města Prachatice (cca 11tis obyvatel) mohou občané města dle čl. 6 odst. 9 vystoupit s dotazy, připomínkami a podněty jedenkrát v délce 2 minut;
 - v případě zastupitelstva města Písek (cca 31tis obyvatel) je dle čl. 6 odst. 3 omezeno vystoupení občana s připomínkami, podněty a dotazy na 3 minuty; dle čl. 7 odst. 12 je omezeno vystoupení občanů v rozpravě na 3 minuty a dle následujícího odstavce se může zastupitelstvo usnést na dalších opatřeních, a to omezení počtu vystoupení k tématu (2x) a limitu 3 minut;
 - v případě zastupitelstva města České Budějovice dle § 4 odst. 18 může být stanoven limit před zahájením diskuze, ne však kratší než 5 minut; v případě návrhu na změnu programu je stanoven limit 5 minut a k diskuzi o něm je stanoven limit dvakrát 2 minuty na zastupitele; dle § 5 písm. b) může k tématu vystoupit občan obce s limitem jedenkrát 5 minut a podněty/připomínky a dotazy může občan vznést jedenkrát s limitem 5 minut;
 - v případě zastupitelstva Jihočeského kraje činí dle čl. 6 odst. 2 písm. a) limit pro technickou poznámku 2 minuty; dle čl. 6 odst. 5 je možno přijmout omezení délky příspěvku při rozpravě pro zastupitele a občany na min. 5 minut (občan jedenkrát).
36. Krajský soud dospěl k závěru, že ať už žalobce vznášel své dotazy, připomínky a podněty z pozice občana obce nebo z pozice zastupitele obce (interpelace vůči starostovi, radě), stanovený časový limit 1 minuty pro jeden dotaz, připomínku či podnět je nedostatečný.
37. Žalobce je občanem obce a členem zastupitelstva a nehledě na to, z jakého jeho postavení má být primárně vycházeno, žalobci svědčí právo vystoupit při jednání zastupitelstva a být slyšen. Jedná se o jeho veřejné subjektivní právo. Krajský soud se přitom nezabýval samotným obsahem diskuze při jednání zastupitelstva.

38. Stanovený limit 1 minuty pro dotazy, připomínky a podněty nelze obecně považovat za dostatečný prostor pro uvedení do problematiky, pro vlastní vyličení rozhodných skutečností, přednes názorů, hodnocení, formulaci samotného dotazu či vyústění připomínky. Musí zde být prostor i pro přednes složitější otázky či podnětu. To ostatně koresponduje i s tím, že jednací řády jiných obcí, kterými se soud zabýval, pro různé situace stanovují různé limity, nicméně nikdy pouze v délce 1 minuty. Sama možnost opakovaného vystoupení nedostatky stanoveného limitu neeliminuje, nýbrž je předpokladem pro to, aby byl veden dialog, nikoli pouze nezávislý monolog více stran.
39. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že zastupitel má nejen právo, ale i povinnost aktivně se podílet na správě obce a hájit zájmy občanů. Zastupitelé jsou reprezentanty občanů obce a jejich prostřednictvím se občané podílejí na řízení obce. Stanovuje-li jednací řád žalovaného možnost zastupitelů vznášet dotazy na členy rady a další osoby (interpelace), pak časový limit 1 nemůže vést k naplnění smyslu a účelu interpelace.
40. Poukázat lze pro úplnost na právní závěry Ministerstva vnitra prezentované v Metodickém doporučení k činnosti územních samosprávných celků, 1.3 Jednací řády zastupitelstev obcí, podle právního stavu k 1. 1. 2024 (dostupné na <https://mv.gov.cz/>, Ministerstvo vnitra České republiky), kde se obecně v rámci omezujících opatření doporučuje jako minimální časový limit 3 minuty na vystoupení při dvou vystoupení k téže programu, k čemuž je doplněno, že takto stanovený limit „se přitom zdá být nejnižší rozumnou hranicí umožňující vystupujícím ještě dostatečně určitě vyjádřit vlastní stanovisko k projednávané věci“ (str. 41, str. 61).
41. Žalovaný popisuje, že stanovené limity jiným zastupitelům stačí, při daném jednání zastupitelstva vystoupila s dotazem jedna další zastupitelka a časový limit nepřekročila. To však na shora učiněných závěrech nic nemění, neboť mohou být dotazy, podněty či připomínky, které je možné ve stanoveném limitu formulovat, jiné nikoli tak, jako v případě žalobce. Krajský soud přitom obecně nerozporuje oprávnění zastupitelstva stanovit limity jednotlivých vystoupení, časový limit musí být stanoven racionálně, objektivně a rozumně tak, aby neomezoval či neznemožňoval naplnění účelu vystoupení osob při jednání zastupitelstva s přihlédnutím k poměrům v daném zastupitelstvu. Žalovaný argumentuje snahou o zajištění řádného průběhu jednání zastupitelstva, zefektivnění diskuse, zabránění obstrukcí, svá tvrzení však žádným způsobem nedokládá. Poukazuje-li žalovaný na to, že žalobce uráží zastupitele apod., pak krajský soud pouze dodává, že jeho úkolem není hodnotit úroveň vystupování a chování jednotlivých zastupitelů, úroveň vedené diskuze, ani jakoukoli animozitu mezi zastupiteli.
42. Z uvedených důvodů shledal krajský soud v této části žaloby naplnění předpokladů § 82 s. ř. s., neboť žalobce byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem žalovaného jakožto správního orgánu, když v důsledku přijatého usnesení žalovaného stanovující daný časový limit bylo proti žalobci přímo zasaženo, neboť tento limit byl vůči žalobci uplatňován a vynucován. Krajský soud zakázal žalovanému, aby v porušování práva žalobce pokračoval, neboť bylo prokázáno, že k přijetí časového limitu je pokračováno opakovaně, přičemž při daném jednání byl tento limit i vynucován (§ 87 odst. 2 s. ř. s.).

V.D (Ne)umožnění pokládat dotazy, podněty, připomínky

43. Krajský soud se naopak již neztotožnil s tím, že „následně nebylo žalobci umožněno vznášet dotazy, připomínky a podněty“, neboť takováto skutečnost nebyla v řízení prokázána. Dle žalobce se tak mělo stát v čase cca 20:53 záznamu – první odstavec na str. 7 zápisu, když poté, co bylo žalobci odebráno slovo a vypnut mikrofon, žalobce chtěl přednést svůj příspěvek. Dále cca v čase záznamu 49:31 – druhý odstavec na str. 10 zápisu, kde chtěl žalobce přednést svůj návrh. Obdobná situace nastala i cca v čase 27:00 záznamu – poslední odstavec na str. 7 zápisu, kde žalobce nejprve směřoval dotaz k „traktoru“, poté „přeskočil“ na další.

44. Při provedeném dokazování nebylo prokázáno, že žalobci by bylo reálně znemožněno vznést dotazy, připomínky a podněty. Vyskytl-li se například problém s mikrofonom jakékoli povahy, žalobci nic nebránilo svůj příspěvek následně přednést. Nadto i ze záznamu plyne, že i bez mikrofону byl žalobce slyšet a bylo mu rozumět. Žalobci nic nebránilo, aby zamýšlené příspěvky po udělení slova započal přednášet, když následně za uděleného slova vznášel i další své podněty, dotazy, připomínky.

VI. Závěr a náklady řízení

45. Krajský soud shledal žalobu dílem důvodnou (§ 87 odst. 2 s. ř. s.), ve zbylé části žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).
46. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Krajský soud hodnotil poměrný úspěch žalobce proti poměrnému úspěchu žalovaného. Vzhledem ke skutečnosti, že procesní úspěch obou účastníků je totožný, krajský soud žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 8. ledna 2025

Mgr. et Mgr. Bc. Petr Jířík v.r.
předseda senátu